

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO¹⁾

z dnia 5 października 2011 r.

w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia

Na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 3 pkt 1, 2 i 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) warunki, jakie musi spełniać program kształcenia, oraz opis kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia;
- 2) warunki, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku studiów oraz poziomie kształcenia, w tym liczbę i kwalifikacje nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego oraz proporcje tego minimum kadrowego do liczby studentów na danym kierunku studiów;
- 3) szczegółowe warunki tworzenia i funkcjonowania filii i zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni.

§ 2.

Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) tytule naukowym profesora, stopniu naukowym doktora habilitowanego albo

---

¹⁾ Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego kieruje działem administracji rządowej - szkolnictwo wyższe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 marca 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 63, poz. 324).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 46, poz. 328, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 144, poz. 1043 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 80, poz. 542, Nr 120, poz. 818, Nr 176, poz. 1238 i 1240 i Nr 180, poz. 1280, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, z 2009 r. Nr 68, poz. 584, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278, Nr 202, poz. 1553, z 2010 r. Nr 57, poz. 359, Nr 75, poz. 471, Nr 96, poz. 620 i Nr 127, poz. 857 oraz z 2011 r. Nr 84 poz. 455, Nr 112, poz. 654, Nr 174, poz. 1039 i Nr 185, poz. 1092.

stopniu naukowym doktora, należy przez to rozumieć także odpowiednio tytuł profesora sztuki, stopień doktora habilitowanego sztuki albo stopień doktora sztuki;

- 2) samodzielnym nauczycielu akademickim, należy przez to rozumieć nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, osobę posiadającą kwalifikacje II stopnia w zakresie sztuki i dyscypliny artystycznej lub osobę, która nabyła uprawnienia równoważne z uprawnieniami doktora habilitowanego na podstawie art. 21a ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.³⁾).

Rozdział 2

Warunki, jakie musi spełniać program kształcenia, oraz opis kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia

§ 3.

Program kształcenia dla określonego kierunku i poziomu kształcenia oraz dla określonego profilu lub profili kształcenia na tym kierunku obejmuje opis zakładanych efektów kształcenia i program studiów, stanowiący opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania tych efektów.

§ 4.

1. Opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku, poziomu i profilu kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych uwzględnia efekty kształcenia właściwe dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia wybrane z efektów kształcenia dla obszaru lub obszarów kształcenia, z których wyodrębniony został kierunek studiów, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, zwanej dalej „ustawą”.
2. W przypadku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera, opis zakładanych efektów kształcenia, o których mowa w ust. 1, uwzględnia również pełny zakres efektów kształcenia dla studiów o profilu ogólnoakademickim lub praktycznym, prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy.
3. W przypadku, gdy jednostka organizacyjna uczelni prowadzi studia na danym kierunku i poziomie kształcenia na profilach ogólnoakademickim i praktycznym, zakładane efekty kształcenia opisuje się odrębnie dla każdego profilu.
4. Jednostka organizacyjna uczelni prowadząca na danym kierunku studia stacjonarne i niestacjonarne zapewnia w obu tych formach uzyskanie takich samych efektów kształcenia.

---

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365, z 2010 r. Nr 96, poz. 620 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 84, poz. 455.

§ 5.

1. Program studiów dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia określa:
  - 1) formę studiów (stacjonarne lub niestacjonarne);
  - 2) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów;
  - 3) moduły kształcenia – zajęcia lub grupy zajęć – wraz z przypisaniem do każdego modułu zakładanych efektów kształcenia oraz liczby punktów ECTS;
  - 4) sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia osiąganych przez studenta;
  - 5) plan studiów prowadzonych w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej;
  - 6) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów;
  - 7) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia;
  - 8) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych;
  - 9) minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać, realizując moduły kształcenia oferowane na zajęciach ogólnouczeniowych lub na innym kierunku studiów;
  - 10) minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach z wychowania fizycznego;
  - 11) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk, w przypadku gdy program kształcenia przewiduje praktyki.
2. Program studiów umożliwi studentowi wybór modułów kształcenia, do których przypisuje się punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 2.
3. Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

§ 6.

1. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, przewidziane w programie studiów dla profilu praktycznego, odbywają się w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej i umożliwiają bezpośrednie wykonywanie odpowiednich czynności praktycznych przez studentów.
2. Zajęcia związane z określoną dyscypliną naukową lub artystyczną są prowadzone przez nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek naukowy lub artystyczny w zakresie tej dyscypliny.
3. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym na kierunku o profilu praktycznym są prowadzone przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, adekwatne do prowadzonych zajęć.

§ 7.

1. Jednostka organizacyjna uczelni prowadząca kierunek studiów uwzględnia w programie kształcenia wyniki monitorowania kariery zawodowej swoich absolwentów oraz wyniki przeprowadzonej analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy.
2. Jednostka organizacyjna uczelni prowadząca kierunek studiów wykorzystuje w pracach mających na celu określenie programu studiów wzorce międzynarodowe.
3. Jednostka organizacyjna uczelni prowadząca kierunek studiów może dokonać w programie kształcenia zmian, mających na celu doskonalenie programu, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.
4. Zmiany zajęć dydaktycznych dokonywane przez jednostkę organizacyjną, o której mowa w art. 11 ust. 2 ustawy, mające na celu doskonalenie programu kształcenia, za które student może uzyskać łącznie nie więcej niż 30% punktów ECTS, nie wymagają zgody ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego na prowadzenie kierunku studiów oraz opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej, jeżeli zmiany te nie wywołują zmian efektów kształcenia w programie kształcenia dla danego kierunku studiów.
5. Zmiany programów kształcenia nie mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia.

§ 8.

1. Warunkiem uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia albo kwalifikacji drugiego stopnia dla określonego kierunku studiów, poświadczonej dyplomem, jest osiągnięcie wszystkich założonych w programie kształcenia efektów kształcenia.
2. Efekty kształcenia założone w programie kształcenia dla uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia albo kwalifikacji drugiego stopnia uwzględniają efekty kształcenia odpowiednio dla kwalifikacji pierwszego stopnia albo kwalifikacji drugiego stopnia, odnoszące się do dziedzin nauki lub sztuki i dyscyplin naukowych lub artystycznych właściwych dla danego kierunku studiów, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Rozdział 3

Warunki prowadzenia studiów na określonym kierunku studiów i poziomie kształcenia

§ 9.

1. Jednostka organizacyjna uczelni może prowadzić studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, jeżeli spełnia następujące warunki:
  - 1) określiła nazwę kierunku studiów adekwatną do efektów kształcenia, poziom i profil kształcenia oraz formę studiów;
  - 2) wskazała związek kierunku studiów ze strategią rozwoju, w tym misją uczelni;
  - 3) przyporządkowała kierunek studiów do obszaru lub obszarów kształcenia określonych w

przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy oraz wskazała dziedziny nauki lub sztuki i dyscypliny naukowe lub artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia dla danego kierunku studiów;

- 4) posiada program kształcenia dla tego kierunku i poziomu kształcenia oraz dla określonego profilu lub profili kształcenia na tym kierunku, w tym:
  - a) posiada opis zakładanych, spójnych efektów kształcenia odpowiadający warunkom określonym w § 4 lub wskazała odpowiedni dla danego kierunku i poziomu kształcenia wzorcowy opis efektów kształcenia, określony w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy,
  - b) posiada program studiów, w tym plan studiów, odrębny dla studiów prowadzonych w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej;
- 5) zapewnia studentom właściwy tryb odbywania praktyk przewidzianych w programie kształcenia;
- 6) spełnia wymagania dotyczące minimalnej liczby i kwalifikacji nauczycieli akademickich zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy, zaliczanych do minimum kadrowego kierunku studiów, zwanego dalej „minimum kadrowym”, oraz proporcji liczby tych nauczycieli akademickich do liczby studentów na tym kierunku studiów;
- 7) dysponuje infrastrukturą, zapewniającą prawidłową realizację celów kształcenia, w tym zapewnia właściwy dostęp do sal dydaktycznych, laboratoriów i pracowni;
- 8) zapewnia dostęp do biblioteki wyposażonej w literaturę zalecaną w ramach kształcenia na danym kierunku studiów oraz do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki;
- 9) wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, uwzględniający działania na rzecz doskonalenia programu kształcenia na prowadzonym kierunku studiów.

2. Jednostka organizacyjna uczelni, która rozpoczyna kształcenie na nowym kierunku studiów powinna:

- 1) spełniać wymagania w zakresie dotyczącym wyposażenia sal dydaktycznych, laboratoriów i pracowni, określone w ust. 1 pkt 7, od dnia rozpoczęcia zajęć prowadzonych w tych salach, laboratoriach i pracowniach, przewidzianym w programie kształcenia;
- 2) wdrażać wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, uwzględniający działania na rzecz doskonalenia programu kształcenia na prowadzonym kierunku studiów, od dnia rozpoczęcia kształcenia na danym kierunku studiów.

3. Jednostka organizacyjna uczelni może prowadzić studia drugiego stopnia na danym kierunku studiów, jeżeli prowadzi badania naukowe w co najmniej jednym obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia właściwemu dla danego kierunku studiów.

4. Przepisy ust. 1-3 stosuje się do jednolitych studiów magisterskich, które mogą być prowadzone na kierunkach studiów związanych z kształceniem w zakresie analityki medycznej, prawa, prawa kanonicznego, psychologii, teologii, aktorstwa, konserwacji i restauracji dzieł sztuki, realizacji obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografii oraz reżyserii.

§ 10.

1. Jednostka organizacyjna uczelni może prowadzić studia na kierunkach studiów: lekarskim, lekarsko-dentystycznym, farmacji, pielęgniarstwie i położnictwie, weterynarii oraz

architekturze, jeżeli spełnia warunki określone w § 9 ust. 1 pkt 2 i 5-9 lub § 9 ust. 3 oraz opracowała programy studiów, w tym plany studiów, dla tych kierunków zgodnie ze standardami kształcenia określonymi na podstawie przepisów art. 9b ust. 1 i 2 ustawy.

2. Przepis § 9 ust. 3 stosuje się również do jednolitych studiów magisterskich prowadzonych na kierunkach: lekarskim, lekarsko-dentystycznym, farmacji i weterynarii.
3. Jednostka organizacyjna uczelni może w ramach kierunku studiów prowadzić zajęcia przygotowujące do zdobycia kwalifikacji uprawniających do wykonywania zawodu nauczyciela, jeżeli spełnia warunki określone w przepisach wydanych na podstawie przepisów art. 9c ustawy.

§ 11.

1. Wewnętrzny system zapewnienia jakości, odnoszący się do wszystkich etapów i aspektów procesu dydaktycznego, uwzględnia w szczególności wszystkie formy weryfikowania efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, osiąganych przez studenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz oceny dokonywane przez studentów, o których mowa w art. 132 ust. 3 ustawy, oraz wnioski z monitorowania kariery zawodowej absolwentów uczelni.
2. Kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni, po zasięgnięciu opinii zespołu nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego określonego kierunku studiów, przedkłada na koniec roku akademickiego radzie tej jednostki ocenę efektów kształcenia, która stanowi podstawę doskonalenia programu kształcenia.

§ 12.

1. Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego określonego kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim, jeżeli posiada dorobek w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku.
2. Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego określonego kierunku studiów o profilu praktycznym, jeżeli spełnia wymagania określone w ust. 1 lub posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku.
3. Każdy obszar kształcenia, do którego przyporządkowano kierunek studiów, powinien być reprezentowany w minimum kadrowym przez co najmniej jednego nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek w obszarze wiedzy odpowiadającym temu obszarowi kształcenia.

§ 13.

1. Do minimum kadrowego, o którym mowa w § 14, są wliczani nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów.
2. Do minimum kadrowego, o którym mowa w § 15, są wliczani nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym

wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, dla których uczelnia ta stanowi podstawowe miejsce pracy.

3. Nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra.
4. Jeżeli podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadzi kierunek studiów o profilu ogólnoakademickim i praktycznym, to minimum kadrowe dla tego kierunku studiów powinno spełniać warunki minimum kadrowego kierunku o profilu ogólnoakademickim.

§ 14.

1. Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.
2. Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie języków obcych stanowi co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z efektami kształcenia określonymi dla tego kierunku, w tym co najmniej dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że:
  - 1) spośród tych osób co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki i co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów;
  - 2) w przypadku prowadzenia kształcenia w zakresie języka: arabskiego, chińskiego, duńskiego, estońskiego, fińskiego, hebrajskiego, hinduskiego, irlandzkiego, islandzkiego, japońskiego, koreańskiego, litewskiego, łotewskiego, mongolskiego, norweskiego, starożytnego wschodu, szwedzkiego, tajskiego, tureckiego, walijskiego, węgierskiego i wietnamskiego, w skład minimum kadrowego powinno wchodzić co najmniej dwóch nauczycieli akademickich specjalizujących się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów, w tym co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki;
  - 3) do minimum kadrowego, o którym mowa w pkt 2, w miejsce osoby posiadającej stopień naukowy doktora i specjalizującej się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów, można wliczyć osobę posiadającą stopień naukowy doktora, dla której język ten jest językiem ojczystym.
3. Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów w obszarze sztuki stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej trzech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.
4. Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunkach „pielęgniarstwo” i „położnictwo” stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora,

reprezentujących specjalności z zakresu nauk medycznych i posiadających udokumentowany dorobek praktyczny.

§ 15.

1. Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.
2. Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie języków obcych stanowi co najmniej pięciu samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z kierunkiem studiów, z tym że:
  - 1) spośród tych osób co najmniej dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów;
  - 2) w przypadku prowadzenia kształcenia w zakresie języków, o których mowa w § 14 ust. 2 pkt 2, w skład minimum kadrowego powinien wchodzić co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki oraz co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, specjalizujących się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów;
  - 3) do minimum kadrowego, o którym mowa w pkt 2, w miejsce osoby posiadającej stopień naukowy doktora i specjalizującej się w zakresie danego języka obcego można wliczyć osobę posiadającą stopień naukowy doktora, dla której język ten jest językiem ojczystym.
3. Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunkach studiów w ramach obszaru sztuki stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.
4. Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunkach studiów związanych z kształceniem w zakresie nawigacji oraz mechaniki i budowy maszyn, prowadzonych w uczelniach morskich, stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

§ 16.

1. Minimum kadrowe dla jednolitych studiów magisterskich na kierunkach studiów, związanych z kształceniem w zakresie:

- 1) lekarskim,
- 2) lekarsko-dentystycznym,
- 3) analityki medycznej,
- 4) farmacji,
- 5) prawa,
- 6) prawa kanonicznego,
- 7) psychologii,
- 8) weterynarii,
- 9) teologii

stanowi co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej ośmiu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

2. Minimum kadrowe dla jednolitych studiów magisterskich na kierunkach studiów związanych z kształceniem w zakresie:

- 1) aktorstwa,
- 2) konserwacji i restauracji dzieł sztuki,
- 3) realizacji obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografii,
- 4) reżyserii

stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej pięciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

§ 17.

1. Stosunek liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla danego kierunku studiów, do liczby studentów na tym kierunku nie może być mniejszy niż:

- 1) 1: 25 - dla kierunków studiów w obszarze sztuki;
- 2) 1: 160 - dla kierunków studiów w obszarze nauk humanistycznych;
- 3) 1:160 - dla kierunków studiów w obszarze nauk społecznych;
- 4) 1: 60 - dla kierunków studiów w obszarze nauk technicznych;
- 5) 1: 60 - dla kierunków studiów w obszarze nauk ścisłych;
- 6) 1: 60 - dla kierunków studiów w obszarze nauk przyrodniczych;
- 7) 1: 60 - dla kierunków studiów w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych;
- 8) 1:60 - dla kierunków studiów w obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej, z wyjątkiem kierunków lekarskiego i lekarsko-dentystycznego, dla których ten stosunek nie może być mniejszy niż 1:40;
- 9) 1:50 - dla kierunków studiów związanych z kształceniem w zakresie języków obcych.

2. W przypadku kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia, proporcje, o których mowa w ust. 1, określa się biorąc pod uwagę procentowy udział liczby punktów ECTS, o którym mowa w § 5 ust. 3.

Rozdział 4

Filia i zamiejscowa podstawowa jednostka organizacyjna uczelni

§ 18.

1. Warunkiem funkcjonowania:

- 1) zamiejscowej podstawowej jednostki organizacyjnej – jest prowadzenie kształcenia na co najmniej jednym kierunku studiów;
- 2) filii – jest prowadzenie kształcenia w co najmniej dwóch podstawowych jednostkach organizacyjnych uczelni.

3. Filia lub zamiejscowa podstawowa jednostka organizacyjna uczelni mogą być utworzone, jeżeli zamiejscowa podstawowa jednostka organizacyjna, a w przypadku filii - podstawowe jednostki organizacyjne uczelni wchodzące w jej skład spełniają warunki określone w § 3 – 17, odrębnie dla każdego kierunku studiów.

§ 19.

Wniosek o zgodę na utworzenie zamiejscowej podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni lub filii za granicą rektor uczelni przedkłada ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego w terminie co najmniej ośmiu miesięcy przed planowanym terminem rozpoczęcia kształcenia.

Rozdział 5 Przepisy przejściowe i przepis końcowy

§ 20.

1. Minimum kadrowe dla kierunków studiów prowadzonych w dniu wejścia w życie rozporządzenia w jednostkach organizacyjnych uczelni stanowi do dnia 30 września 2012 r. minimum kadrowe określone zgodnie z dotychczasowymi przepisami.
2. Zamiejscowe ośrodki dydaktyczne, o których mowa w art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 84, poz. 455 i Nr 112, poz. 654), prowadzą kształcenie na dotychczasowych zasadach.

§ 21.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.⁴⁾

MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Barbara Kudrycka
prof. Barbara Kudrycka

4) Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144 poz. 1048 oraz z 2009 r. Nr 163, poz. 1299) i rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków tworzenia i funkcjonowania filii, zamiejscowej podstawowej jednostki organizacyjnej oraz zamiejscowego ośrodka dydaktycznego uczelni (Dz. U. Nr 69, poz. 459), które utraciły moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie art. 37 pkt 1 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 84, poz. 455 i Nr 112, poz. 654).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 3 pkt 1, 2 i 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Zawiera on regulacje określające:

- 1) warunki, jakie musi spełniać program kształcenia oraz opis kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia;
- 2) warunki, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku studiów oraz poziomie kształcenia;
- 3) liczbę i kwalifikacje nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego oraz proporcje tego minimum kadrowego do liczby studentów na danym kierunku studiów;
- 4) warunki tworzenia i funkcjonowania zamiejscowych jednostek organizacyjnych uczelni.

Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2009 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2006 r. Nr 144, poz. 1048 i z 2009 r. Nr 163, poz. 1299) i rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków tworzenia i funkcjonowania filii, zamiejscowej podstawowej jednostki organizacyjnej oraz zamiejscowego ośrodka dydaktycznego uczelni (Dz. U. Nr 69, poz. 459), które utraciły moc obowiązującą na podstawie art. 37 pkt 1 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 84, poz. 455 i Nr 112, poz. 654).

Konieczność wydania nowego rozporządzenia wynika z nowelizacji wyżej wymienionej ustawy, która wprowadziła nowe rozwiązania dotyczące autonomii programowej i Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, mające wpływ na kształtowanie programów kształcenia i w konsekwencji na warunki jakie musi spełnić jednostka organizacyjna uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku, poziomie i profilu lub profilach kształcenia, w tym w zakresie

wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, a także nowe regulacje dotyczące funkcjonowania zamiejscowych jednostek organizacyjnych uczelni.

Jednostka organizacyjna uczelni realizująca zadania dydaktyczne nie korzysta już z określonej przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego listy kierunków studiów tylko sama określa kierunek studiów.

Prowadzenie kierunku studiów wymaga opracowania programu kształcenia zgodnie z nowym podejściem do tworzenia i realizowania programów kształcenia, bazujących na wykorzystaniu efektów kształcenia, a nie jak dotychczas na standardach kształcenia. Nowa forma jest stosowana w praktyce międzynarodowej dla studiów pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia, w szczególności tam, gdzie są wprowadzane Krajowe Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, inspirowane Strukturą Kwalifikacji EOSW (Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego).

Program kształcenia dla określonego kierunku i poziomu kształcenia oraz dla określonego profilu lub profili kształcenia obejmuje opis zakładanych efektów kształcenia i program studiów, stanowiący opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania tych efektów. Ww. opis zakładanych efektów kształcenia uwzględnia efekty kształcenia właściwe dla danego kierunku studiów, wybrane ze wszystkich efektów kształcenia dla obszaru lub obszarów kształcenia, a w przypadku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera – również wszystkie efekty kształcenia dla studiów o profilu ogólnoakademickim lub praktycznym, prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Odrębne opisanie kompetencji inżynierskich stwarza możliwość kształcenia inżynierów na kierunkach studiów, które są przyporządkowane nie tylko do obszaru nauk technicznych.

W miejsce własnego opisu efektów uczelnia może wykorzystać odpowiedni wzorcowy opis efektów, określony na podstawie odrębnych przepisów.

W programie studiów m. in. określa się: liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów, moduły kształcenia (zajęcia lub grupy zajęć) wraz z przypisaniem do każdego modułu zakładanych efektów kształcenia oraz liczby punktów ECTS, sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia osiąganych przez studenta, a także plany studiów stacjonarnych lub niestacjonarnych. Jeżeli studia są prowadzone

na danym kierunku w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej to obie formy studiów powinny prowadzić do uzyskania takich samych efektów kształcenia. Program studiów powinien określać łączną liczbę punktów ECTS odrębnie dla zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, zajęć z zakresu nauk podstawowych oraz zajęć o charakterze praktycznym. Ponadto program studiów powinien określać minimalną liczbę punktów ECTS do uzyskania na zajęciach prowadzonych w formie zajęć ogólnouczeniowych oraz na zajęciach z zakresu wychowania fizycznego. Program studiów powinien być na tyle elastyczny, aby student miał możliwość wyboru modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, która jest konieczna dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na danym kierunku studiów.

W przypadku kierunku studiów przyporządkowanego do kilku obszarów kształcenia liczba punktów ECTS powinna być rozdzielona na poszczególne obszary kształcenia, a także powinien być określony procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów kształcenia w łącznej liczbie punktów dla tego kierunku. Wskaźnik ten pozwoli ustalić odpowiednie proporcje w zakresie ustalania minimum kadrowego, w przypadku dużej liczby studentów kształcących się na danym kierunku studiów.

Przedstawione wyżej zasady tworzenia programów kształcenia nie dotyczą takich kierunków studiów, jak: lekarski, lekarsko-dentystyczny, farmacja, pielęgniarstwo i położnictwo, weterynaria oraz architektura. Programy kształcenia dla tych kierunków są tworzone w oparciu o standardy kształcenia, określone odrębnymi przepisami uwzględniającymi przepisy Unii Europejskiej.

Rozporządzenie określa również warunki uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia lub drugiego stopnia dla określonego kierunku studiów poświadczonych dyplomem, jako osiągnięcie wszystkich założonych w programie kształcenia efektów kształcenia, uwzględniających efekty kształcenia odpowiednio dla kwalifikacji pierwszego stopnia lub drugiego stopnia, odnoszące się do dziedzin nauki lub sztuki i dyscyplin naukowych lub artystycznych właściwych dla danego kierunku studiów i poziomu kształcenia, opisane w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego.

Dotychczasowe rozporządzenie w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia

wymagało spełnienia następujących wymogów: opracowania koncepcji kształcenia w ramach kierunku studiów, planów studiów i programów nauczania, spełnienia wymogów dotyczących minimum kadrowego, dysponowania odpowiednią infrastrukturą, zapewnienia dostępu do biblioteki oraz zapewnienia studentom odbycia praktyk studenckich, a w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich – prowadzenia badań naukowych.

Przepisy rozporządzenia w zakresie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia wprowadzają nowe wymogi, a w szczególności konieczność określenia przez uczelnię kierunku studiów wpisującego się w strategię rozwoju uczelni, w tym również w misję uczelni i przyporządkowania go do obszaru lub obszarów kształcenia, opisanych w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Program kształcenia powinien spełniać wymagania, określone w ustawie i niniejszym rozporządzeniu. Dodatkowe nowe wymogi to zapewnienie dostępu do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz konieczność wdrożenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na rzecz doskonalenia programu na prowadzonym kierunku studiów. Kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni będzie zobowiązany do zasięgania opinii nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego na temat realizacji efektów kształcenia na danym kierunku studiów. Opinie te będą przesłanką podejmowania działań na rzecz doskonalenia programu kształcenia.

W nowym systemie kształcenia przywiązuje się duże znaczenia do jakości kształcenia i oddziaływania systemu zapewniania jakości kształcenia na rzecz doskonalenia programów kształcenia. Określając warunki prowadzenia studiów zakłada się możliwość dokonywania zmian zajęć dydaktycznych, za które student może uzyskać łącznie nie więcej niż 30% punktów ECTS bez uzyskiwania zgody ministra oraz opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej, o ile zmiany te nie powodują zmian efektów kształcenia w programie kształcenia dla danego kierunku studiów, do którego prowadzenia uczelnia posiada uprawnienie. Przepisy te będą miały wpływ na decyzje ministra nadające uprawnienia do prowadzenia kierunku studiów.

Dostosowano również przepisy dotyczące minimum kadrowego do przepisów znowelizowanej ustawy uwzględniając w grupie tzw. samodzielnych nauczycieli akademickich osoby, które na podstawie art. 21a ustawy o stopniach naukowych i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.) nabyły uprawnienia równoważne uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia doktora habilitowanego.

Z uwagi na konieczność dostosowania rozporządzenia do przepisów ustawy zrezygnowano, w

przypadku studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunkach studiów związanych z kształceniem w zakresie nawigacji oraz mechaniki i budowy maszyn w uczelniach morskich, z wliczania do minimum kadrowego nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowisku profesora nadzwyczajnego i posiadających stopień naukowy doktora oraz najwyższy stopień morski kapitana żeglugi wielkiej lub starszego mechanika. Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na ww. kierunkach studiów prowadzonych w uczelniach morskich będzie stanowiło co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich i sześciu posiadających stopień naukowy doktora. Zmiana ta pozwoli uczelniom morskim dostosować się do wymagań nowego minimum kadrowego, a także uwzględniając specyfikę uczelni zatrudniać do prowadzenia zajęć na ww. kierunkach studiów również osoby posiadające stopień doktora i najwyższy stopień morski kapitana żeglugi wielkiej lub starszego mechanika, a więc osoby posiadające doświadczenie zdobyte poza uczelnią.

Podwyższono wymagania określające stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe dla danego kierunku studiów, do liczby studentów na tym kierunku. Do określania wspomnianych proporcji w przypadku kierunku przypisanego do kilku obszarów kształcenia będzie wykorzystywany ww. procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS dla tego kierunku.

Dotychczasowe przepisy rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków tworzenia i funkcjonowania filii, zamiejscowej podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni oraz zamiejscowego ośrodka dydaktycznego uczelni określały przepisy dotyczące tworzenia i funkcjonowania zamiejscowej podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni i filii, w tym tworzonych za granicą, a także warunki tworzenia i funkcjonowania zamiejscowego ośrodka dydaktycznego (ZOD). Nowe rozporządzenie nie zawiera już w przypadku zamiejscowych jednostek organizacyjnych uczelni tworzonych za granicą przepisu, na podstawie którego do minimum kadrowego można było wliczać cudzoziemców posiadających co najmniej stopień naukowy doktora w zakresie specjalności wchodzącej w skład danego kierunku studiów, przy czym ich liczba nie mogła stanowić 50% wymaganego minimum kadrowego.

Nowe przepisy nie przewidują już możliwości tworzenia ZOD-u. W związku z powyższym rozporządzenie określa w przepisach przejściowych, że zamiejscowe ośrodki dydaktyczne, którym na podstawie przepisów art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy –

Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 84, poz. 455 i Nr 112, poz. 654) przedłużono funkcjonowanie, prowadzą kształcenie na dotychczasowych zasadach.

Ponadto przepisy przejściowe do rozporządzenia określają, że minimum kadrowe dla kierunków studiów prowadzonych w dniu wejścia w życie rozporządzenia w jednostkach organizacyjnych uczelni, stanowi do dnia 30 września 2012 r. minimum kadrowe określone zgodnie z dotychczasowymi przepisami.

Opinia o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej:

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej – zgodnie z pismem Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 26 maja 2011 r. Nr DPUE 920-588-11/dl/1.